

UA-0119
Third Year B. A. Examination
February / March – 2012
Sanskrit (Principal) : Paper - IV
(सिद्धान्तकौमुदी – संज्ञाकारकप्रकरणे) (भाषाविज्ञानम्)

Time : Hours]

[Total Marks : 70

सूचना / Instruction :

<p>नीचे दर्शावेल निशानीवाणी विगतो उत्तरवही पर अवश्य लખवी. Fillup strictly the details of signs on your answer book.</p> <p>Name of the Examination : THIRD YEAR B. A.</p> <p>Name of the Subject : SANSKRIT - 4</p> <p>Subject Code No. : 0 1 1 9 Section No. (1, 2,.....): NIL</p>	<p>Seat No. : □ □ □ □ □ □</p> <p>Student's Signature</p>
---	--

- १ (अ) नीचेनाभांथी गभे ते बे सूत्रो समझवो : ८
- 1 (a) Explain any two of the following sutras : 8
- (१) हलन्त्यम् ।
- (२) कर्तुरीप्सिततमं कर्म ।
- (३) साधकतमं करणम् ।
- (४) भीत्रार्थानां भयहेतुः ।
- (ब) नीचेनाभांथी गभे ते त्रष्टा संदर्भ आपी समझवो : १२
- (b) Explain with reference to the context any three of the following : 12
- (१) प्रत्याहारेषु इतां न ग्रहणम्; 'अनुनासिक' इत्यादि-निर्देशात् । न हि अत्र ककारे परे अच्कार्यं दृश्यते ।
- (२) परिमाणमात्रे – द्रोणः व्रीहिः । द्रोणरूपं यत्परिमाणं तत्परिच्छिन्नः व्रीहिः इत्यर्थः ।
- (३) अकर्मकधातुभिर्योगे देशः कालः भावः गन्तव्यः अध्वा च 'कर्म' संशक इति वाच्यम् ।
- (४) अशिष्टव्यवहारे 'दाणः' प्रयोगे चतुर्थी अर्थे तृतीया ।
- (५) 'इप्सितः' किम् ? यवेभ्यः गां वारयति क्षेत्रे ।

- २ नीयेनामांथी गभे ते ङे पर नोंध लणो : १०
- २ Write notes on any two of the following : 10
- (१) माहेश्वराणि सूत्राणि ।
- (२) आभ्यन्तर – बाह्य प्रयत्नाः ।
- (३) वार्तिकम् ।
- (४) मण्डूक प्लुतिः ।
- ३ शोथी विभक्तिना उपयोगो सोदाहरण समजवो : १०
- ३ Explain with illustrations the usages of the Dative case. 10
- अथवा / OR**
- ३ छट्टी विभक्तिनां उपयोगो सोदाहरण समजवो. १०
- ३ Explain with illustrations the usages of the possessive case. 10
- ४ भाषानी व्याख्या आपी भाषा उत्पत्तिना सिद्धांतो समजवो. १५
- ४ Define language and explain the doctrines of it's origin. 15
- अथवा / OR**
- ४ भाषाविज्ञाननी व्याख्या आपी तेनुं कार्यक्षेत्र वर्णवो. १५
- ४ Define the philology and describe the scope of philology. 15
- ५ कोष्ठ पण त्रण विशे नोंध लणो : १५
- ५ Write notes on any **three** of the following : 15
- (१) भाषा परिवर्तनना नियमो.
- (1) Principles of changes in languages.
- (२) भाषाविज्ञानना अब्यासमां संस्कृतनुं महत्त्व अने झणो.
- (2) Importance and contribution of Sanskrit to the study of philology.
- (३) अवेस्ता अने वैदिक संस्कृतनी समानताओ.
- (3) Similarity between Avesta and Vedic Sanskrit.
- (४) 'शतम्' वर्गनी भाषाओ.
- (4) The languages belonging to the 'Shatam' group.
- (५) संस्कृत व्यंजन ध्वनिओनो विकास.
- (5) Development of Sanskrit consonant sounds.